

Consulado da Lituania,
r. Aurel. Coutinho, 88.
V. EST. A.

LIETUVIŲ

AIDAS

BRAZILIJOS

JORNAL - LITUANO - ECHO

14

Nepartinis Lietuviu Laikraštis
Semanario Litvano Independente
Konstantas Uckus
LEIDĖJAS
Atskiras Numeris \$300
S. Paulo, R. da Moóca,
1721
Telefonas 3-2056

Nepartinis Lietuviu Laikraštis
Semanario Litvano Independente
José Leite de Salles
Redactor-Chefe
S. Paulo, Rua da
Moóca, 1721
Telefonas 3-2056

XI Anc - metal

Brazilija--São Paulo 1940 m. Rugpjūčio - Agosto 17 d. 2523862 | Nr. 33 (-43)

Uzdarytos buv. Pabaltijo valstybiu atstovybes

Incidentai su Lietuvos atstovais Vokietijoje ir Italijoje. - Anglija sutiko perleisti Lietuvos aukso Rusijai. - Lenkija bus sovietinė respublika. - Ispanijos pabėgėliai Prancūzijoje bus atiduoti Frankui. - Kitos naujienos

EXTRA!

LIETUVOS KONSULATAS S. PAULO ISAKYTA LIKVIDUOTI.

Jau prasidėjo vokieciu puolimas.

BUVUSIU PABALTIO VALSTYBIU ATSTOVYBES
Maskvos vyriausybė paskelbė, kad visos buvusios Pabaltijo valstybių — Lietuvos, Latvijos ir Estijos — atstovybės ir konsulatai nuostojai veike nuo rugpjūčio 8 dienos. Maskvos vyriausybė informavo ir tas vyriausybes, kur buvo Pabaltijo valstybių atstovai apie nutarimą, o savo atstovams įsakė, kad ligi rugpjūčio 25 d. būtų perimtas atstovybės ir turas sovietų atstovybių žinjon. Be to, kiekvienas buv. Pabaltijo valstybių atstovas gauna atskirą patėdimą dėl perdavimo atstovybių. Lietuvos Konsulatas São Paulo mieste, Brazilijoje iki šiolei dar nėra gavęs jokio pranešimo. Dėlio kaip bus pasiegiama su šiuo konsulatu ir kokia tvarka, dar žinių nėra.

LENKIJA BUS SOVIETU RESPUBLIKA
Iš Londono pranesama, kad Lenkijos dalis, kurią turi užėmė rusai bus padidinta sionis kurias Hitleris žada rusams atiduoti ir toje Lenkijos dalyje bus istbeigti sovietai ir vadinsis Lenkijos sovietų respublika inkorporuota prie Rusijos.

SUKILIMAS ALBANIJOJE.
Pranešimai sako, kad Albanijoje, kuria Italijai yra paverge, prasidėjo sukilimas ir kovą už pasinausavimą iš po Italijungo. Sukilėlių tarpe yra apie 10.000 albaniečių.

čiau anglai nepasiduoda ir kaujasi su vokiečiais. Šiame puolime vokiečiai neteko 144 savo lėktuvų, o anglai 98. Taigi, šimtais lėktuvų krinta Lamano kanalan. Kas laimės, ar vokiečiai pajauz anglų jėgas, sunku pasakyti. Bet ar šiaip ar taip, turės būti vienoks bei kitoks šio karo galas, kuris nulems tolimjesni ne tik Europos bet viso pasaulio likimą.

GALI BUTI SUSAUDYTA KE LI TUKSTANCAI ISPANIJOS PABEGELIU.

BELGRADAS. Jugoslavijoje vyriausybei suteiktos dikaturinės teisės.

ITALIJOS — GREIKIJOS SANTYKIAI.

Atiduodant i spaudą laikraštį gauti žinia iš Lietuvos Konsulato S. Paulo, prisusta iš Lietuvos, kurioje sakoma: Likviduoti Lietuvos Konsulata S. Paulo, jo archyvus perduoti artimesniai Sovietų atstovybei, o Konsulato personalui skubiai vykkti i Lietuvą. Po tejeograma pasirašo Lietuvos užsienų reikalų ministerijos generalinis sekretorius Pijus Glovackis.

Po Ispanijos karo, Prancūzijoje buvo internuota labai daug šio karo pabėgėlių, kurie kariavo už teisėtą Ispanijos valdymą. Prancūzijoje visi pabėgėliai siunčiami Ispanijon ir atiduodami Frankui. Visų jų laukia mirtis, kurių tarpe yra net 4.000 invalidų. Jie gali būti suaudyti.

ROMA. I Italijos pranešama, kad Italijos kariuomenė bordavo italų miestus, kaip Turiną, Milaną ir kitus ir padarė daugybe nuostolių.

Paskutinėmis dienomis smarkiai paaširėjo Italijos — Greikijos santykiai. Gajimas dakt

Kaip pasiėgs Lietuvos konsulas p. Polišaitis, žinių neturime. Lietuvos Konsulato likvidavimas, kaip žinoma, yra sunkus, nes Sovietų atstovybių Pietų Amerikoje nėra.

LIETUVOS ATSTOVYBES BERLYNE IR ROMOJE.

SOVIETU KARIUOMENE SUOMIJOS PASIENY.

VOKIECIAI PRADEJO SMARKU PUOLIMA ANT ANGLIJOS.

LONDONAS. Anglai leido italus iesti i savo koloniją Afrikoje, i Somaliją. Tačiau šiomis dienomis italai buvo smarkiai sumuši.

Iš Berlyno pranešama, kad Lietuvos Pasiuntinys Berlyne pulk. Skirpa, perdavė atstovybę Sovietams.

Lietuvos atstovu Vokietijoje buvo pulk. Skirpa, o Italijoje Lozoraitis, buves užsienų reikalų ministeris prieš Urbsi. Skirpa, kada pas jį atvyko rusų atstovybės asmenys perimti rūmų, pareiškė, kad nei atstovybės, nei rūmų rusams neperduosias, nes tai esą lievuvių tautos rūmai. Rusų pasiuntiniai gavo tokį atsakymą, apleidė rūmus.

Prie Suomijos pasienio sutraukta 28 divizijos raudonosios armijos. Suomijų vyriausybė pašaukė visus atostogaujantčius karius. Padėtis labai rimta ir taip atrodo, kad suomiams gali prisieiti vėl kariauti su rusais. Suomijų atstovas Maskvoje skubiai grizo i Helsinkii ir spėjama, kad su naujais rusų reikalavimais.

LONDONAS. I Anglija vokiečiai pradėjo leisti parašutininkus. Jau keli vokiečių parašutininkai suaukyi.

LONDONAS. I Anglija vokiečiai pradėjo leisti parašutininkus. Jau keli vokiečių parašutininkai suaukyi.

SAUKIAMI NUMERIAI IDENTIFIKUOTIS

Lietuvos atstovybės rūmai Berlyne yra nuosavi, pirkti dar krikščionių demokratų laikais, už kuriuos buvo sumokėta apie 3 milijonus litų.

ATSISAKO PERDUOTI ARCHYVUS

Anglai laukias Hitlerio planuojamas „šabo karas“ prieš Anglija, jau prasidėjo. Nuo pereinoto sekmdienio šimtai vokiečių lėktuvų pradėjo puliti Anglijos salas. Puolimas tesėsi 3 dienas be persiojimo ir truputi buvo atsilūges. O rugpjūčio 16 d. vėl prasidėjo puolimas. Anglija puolime dideliu skaitumi lėktuvų ir bombarduojami strateginės anglų vietos. Pirmomis dienomis vokiečiai pajėjo apie 500 lėktuvų, kurių didelė dalis negrizo, buvo numuši. Anglai vokiečių puolima ligi šiolei atlaikė ir sekmingai kovojo su puolikais. Birželio 16 d. taip pat buvo bausis puolimas, ta-

„SVIESOS“ REDAKTORIUS GRASINA

Saukiami identifikuotis svetainiai kurie tur numerius:

LIETUVOS AUKSO REZERVAS BUS ATIDUOTAS RUSAMS.

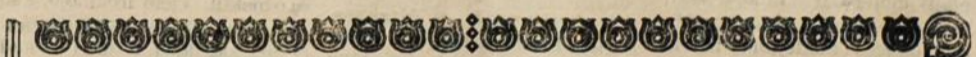
Lietuvos, Latvijos ir Estijos Konsulatui Nevjorke pareiškė, kad atsisako klausyti parėdy

pat buvo bausis puolimas, ta-

L. K. Bendruomenės organo „Svjesos“ redaktorius rašo, kad tie, kurie „neprišidėjo prie visų lietuvų protesto“, prillpsl lepto galą ir užsiraunau apildą. Kada ateis atsiskaitymo valanda, galės lieti krododijo asaras.

RUGPJUCIO.

Vos tik prijungus Pabaltijo valstybes prie Rusijos, Amerikos ir Anglijos vyriausybes užbjokavo padėtus aukso rezervus šių valstybių bankuose ir buvo pareiškė, kad Pabaltijo valstybių prijungimo nepripažista. Tačiau, šiomis dienomis Anglijos vyriausybė, po derybų su Maskvos atstovais, nutarė perversi Rusijai padėtus Lietuvos aukso rezervus Anglijos bankuose. Anglijos užsienų reikalų minist. sub-sekretorius Butler pareiškė, kad anglų vyriausybė gerai istudija visų Sovietų reikalavimus le gajiskumo atžvilgiu, prijėjo išvados, kad Anglija privalanti pripažinti Sovietų reikalavimus.

Dr. M. Fucs

Su didele praktika didžiausioje New Yorko ligoninese, Asistentas Profesoriu Silbert ir Peterson New Yorko ligonine ir Prof. Rubens Monn Sinau ligoninese.

Specialybe: Operacijos, Moteru ligos, Šlapumo kanalu, insktu ir šlapumo pusles uždegimai, Endoscopia. Venu išsiplėtimas, Homoroidai ir hydroceles gydoma be operacijos ir skausmo. Trumpos ir ultra violetines bangos.

CONSULTORIJA:

Rua José Paulino No. 485. Priima ligonius: nuo 4 iki

7 su puse vakare

Telefonai 5-6885 ir 5-6307

LAISKAI REDAKCIJOJE.

Vacys Tajanskas, Juozas Grigujis, du, Viktoras Bika, Petras Bidlauskas, Leonas Markevičius, Ananas Pavilonis, Augustinas Ramanauskas, Nicodemas Ragajšis, Povilas Urvinis, Klemente Dilis, Anatanas Lašinskas, Jonas Kirklauskas, Juozas Stinkaitis, Ananas Satkūnas, Augustas Medeneckas, Kostas Stakėnas, Marcėle Karanauskienė, Anatanas Macejunas, Pranas Tumonis, Stasys Paujauskis, Zuka — vaistininkas, Mikas Marcinjonis, Juozas Vižintas, Povilas Mjškinis, Vincas Petrauskas, Juozas Kazakevičius, Jurgis Balčiūnas, Maria Seimle nei Konstantas Vaglis, A. Marma.

JUOZUI TUBIUI Aidas dėkoja už auką 10\$0000 laikraščio naudai.

Assistência Médico Social em São Paulo.

Em a revista concordada, há pouco ao „O Estado de S. Paulo“, o prof. Bruno Lobo — conhecido cientista brasileiro — apreciou a obra de assistência médico-social realizada pelo sr. Adhemar de Barros. Suas palavras foram de justificado entusiasmo por tudo quanto lhe foi dado observar.

Referindo-se à criação do Instituto do Câncer, ponderou: „Estou convencido, pelos recursos materiais de que vai dispor o Instituto do Câncer, a começar por uma regular quantidade de radium e pela orientação de Costa Pinto e seus auxiliares, muito ficaremos de vendo ao governo do Estado. „E que enfretas o problema do cancer em S. Paulo, com as suas naturais ligações com os Estados limítrofes e — porque não diz-lo — em grande parte do Brasil é, de fato, trabalho hercúleo“.

Quaras iniciativa do Interventor Adhemar de Barros que mereceu elogios do cientista brasileiro é o do futuro Instituto Adolfo Lutz. „Será um centro de pesquisas — acentuou o prof. Bruno Lobo — que interessa de modo geral a saúde publica na sua complexidade. „E que as instalações destinadas às pesquisas microbiológicas são verdadeiramente eficientes, sendo atendidos todos os detalhes afim de ser possível o maior rigor científico e completa garantia dos que ali vão trabalhar“.

Eltos Pranėsimai

NUO PAPERASTO BERNO IKI MINISTERIO

Lietuvoje isteigta darbo ministerija, kurios anksčiau nebuvo. Daro ministro paskirtas Mykolas Junėnas. Apie darbo ministeriją paduoda tokių žinių.

Elta. Naujai isteigtos Darbo ministerijos daro ministeris Mykolas Junėnas. Kučinskas, Lietuvos visuomenėje ir politiniame veikime plačiai žinomas pagal slapyvardį Marjynas Kučinskis, gimė 1893 m. rugpjūčio 25 d. Maceų kaime, Naumiesčio val., Tauragės apskr., vidurinio ukininko šeimoje. Iš mažens iki 1921 metų tarnavo žemės ūkio darbininku pas ukininkus. 1914 m. buvo paimtas į kariuomenę ir turėjo dalyvauti imperalistiniame kare. Vėliau buvo vėliau iš dalyvių 1917 m. vasario ir spalio revoliucijoje. Gyvendamas Sovietų Sąjungoje, nuo 1923 m. buvo profesiniu sąjungu narys. Grįžęs į Lietuvą dirbo politini partijos darbą artimai susidurdamas su darbininkų gyvenimu ir liaudies reikalais. 1931 m. už komunistinį veikimą buvo areštuotas ir nubaustas 12 metų sunkių darbų kalėjimo. 1933 m. buvo išleistas kartu su 24 kitais politiniais kalintais į Sovietų Sąjungą. Vėliau grįžo atgal į Lietuvą, nes šia buvo pasiūlyta giminės, ir vėl ėmėsi politinio darbo ir 1936 m. buvo suimtas ir nuėstas 8 metais sunkių darbų kalėjimo, iki teismo išsėdėjęs 1 metus. Per tą laiką sėdėjo Si

com referencia, dentre outros, ao Hospital de Clínicas, o Serviço de Combate ao Tracoma e ao Serviço de Penfigo Fojia-cco.

O depoimento do illustre cientista é altamente significativo. Técnico sua párrafo reveste-se da objetividade que informa o julgamento dos homens afeitos ao rigor da ciência. Não se trata de intusiasmado transi-tório, mas de admiração racional, fundada no exame pessoal das magnificas realizações do Interventor Adhemar de Barros no setor da assistência médico-social. E um depoimento — revestido de tal autoridade — conforta-nos, como bons paulistas e bons brasileiros. E que a obra decencia e de humanidade que já consagra o governo do sr. Adhemar de Barros interessa profundamente todo o Brasil. Não atestam outra coisa os inumeros depoimentos de cientistas e de associações científicas sobre o que se fez em S. Paulo, nesses ultimos dois anos, em favor da saúde do povo. Nem é de esquecer que tal obra de assistência é a primeira empreendida no Brasil. Ainda nesse setor, o sr. Adhemar de Barros abriu caminho, rasgou um itinerário fecundo — que pode servir de exemplo a todos os bons brasileiros. Nada documenta melhor a afirmativa que o elogio do prof. Bruno Lobo a obra médico-social realizada pelo governo fecundo

iš tikrosios karo tarnybos į atsargą: II pėst. div. vadas div. gen. Mikas Rėkaišis, kavalerijos viršininkas brig. gen. Kazys Tallat-Kelpša, karo technikos viršininkas brig. gen. Kle-mensas Popeljuška, karo sanitarijos virš. brig. gen. Vladas Nagius-Nagevičius, kariuomenės teismo pirmininkas brig. Vladas Mjezelis, kar. teismo pr. okuroras brig. gen. Emilis Vi-meris ir eijė kūr. aukštesnių kariūnkų.

Respublikos Prezidento akmu Kauno komendantas pulk. Jur-gis Bobeljis atleistas iš užnamos vietos. — Nauju Darbo Rumų pirmininku vieton atleisto Pr. Sulaičio paskirtas M Sumauskas, o D. R. direktorium — Vj. Lukoševičius.

LIETUVOJE IVESTA RUSŲ KALBA, VIETON ANGLŲ.

Havas praneša iš Berlyno, kad Lietuvos švietimo ministerio Venclovos isakymu panaikinta angų kalbos pamokos mokyklose, o vieton jų, ivesia rusų kalbos pamokas.

Visi kiti mokslo dalykai dėdomi lietuvių kalba.

BALTIJOS IJUNGIMAS I SOVIETUS

Vyriausias Socialistinių Sovietų Respublikų Sąjungos So vietos 3-8-40 išskijungame posėdyje Kremliuje konstatavo Lietuvos, Latvijos ir Estijos iijungima į SSSR. Lietuva, Latvija ir Estija dabar yra autonominės Socialistinės Sovietų Respublikos Sąjungos respublika.

ULMANIS MIRE, MONTERS DINGO

United telegrafo agentura praneša iš Rygos, kad buvęs Latvijos prezidentas Ulmanis mirė nuo sužeidimo.

Buvusi jo „dešinioji ranka“ Munters, dingo be žinios.

Lietuvos buvęs prezidentas Smetona gyvena užsienyje ir manoma, persikeis į Sveicariją.

NAUJOS BIBLIOTEKOS.

Švietimo Ministerija Vilniaus srityje isteigė 19 vaist. bibliotekų, kurių gyventojai jau senai laukė. Vilniaus apskrityje pradžios mokyklų statybai skirta šiais metais 300.000 lt., o kai kurios mokyklos jau baigiamos statyti Mokyklose bus pradžiam visų mokinių sveikata tą darbą atliks sveikatos punktų gydytojai.

LIETUVA ATGAVO TRIS BALTGUDIJOS APSKRIČIUS.

Havas praneša iš Maskvos, kurioje sakoma, kad trys Sovietų Baltgudijos apskrityčiai tapo prijungti prie Lietuvos.

Prijungti tie apskrityčiai — sako pranešimas — kuriuose gyventojų didumą sudaro lietuviai.

Taigi atrodo, kad Lietuva netik Vilnių, bet ir Gardiną atgavo. Sunku yra su tomis Lietuvos žemėmis, kurios randasi vokiečių okupacijoje. Tai Kjai pėda, Suvalkai, Seinai, Punkskas ir kiti grynai lietuviški rajonai.

GRIAUNAMAS MICKEVIČIAUS LAUZAS

Kaune pradėtas griauti Mickevičiaus gatvė esantis sonas

Vokietija planuoja isteigti „Vokisku“ Tautu Sąjunga

Nazių filosofas dr. Alfreidas Rosenbergas kalbėdamas apie vokiečių nazių planus sako, kad Vokietija sudarys sąjungą iš visų „vokiškų“ tautų ir tai sąjungai vadovaus Vokietija. Į tą nazių planuojamą sąjungą, anot Rosenbergo, turės rėmę Svedija, Norvegija ir Danija, aparti kitų Vokietijai užkaraujamų kraštų. Taip esąs nusprendęs pats Hitleris.

Rosenbergas kalbėdamas apie tą niūnerio planą neapikta ir Pabaltijos valstybių. Jis tiesioginiai jų nevardina, bet pabrėžia, kad visi „vokiški plotai“ turės tai sąjungai prigulėti. O „vokiškais“ plotais naziai vadina visus tuos kraštus ir tautas, kurios yra nordiškos kilmės. Nordiškos kilmės tautos apima labai plačiai. Estai, latviai ir lietuviai dažnai vokiečių yra vadinami nordiškos kilmės tautomis. Taigi, suig

Rosenbergo teigimo, Hitleris dar seite varvina ir į Lietuvą žiūrėdamas.

Paskutinio laiku Vokietija savo galią ir itaką labai praplėdė šiaurėje. Norvegija liko visai užimta, tenai ji nebeturi jokio pasipriešinimo, iškiriant progresyves jėgas. Tas pats Danijoje. O paskutinių dienų bėgyje, Vokietija iš Svedijos išreikalavo sau teise per Svedijos teritoriją gabenli savo kariuomenę, ginklus ir amuniciją. Tuo patim sykiu Vokietija ir savo rankas perima do minuojančią galią Svedijos prekybos. Visa, kas tik Vokietijai reikalinga, Svedija turi jai parduoti be pasirikimo. Tas reikšcia, kad Svedija faktiškai liko Vokietijos itakoje ir globoje.

Atrodo, kad Vokietijai gali pavykti tas šalis ir sujungti po savo kontrole, jeigu ji laimės karą su Britanija.

Ka zinojo inzinieriai prieš tris tūkstančius metu

Archeologinės iškaskenos liudija, kad jau tolimoj senovėj inzinieriai turėjo gana daug mokslinių žinių. Jau priešistorinis žmogus mokėjo gaminti įvairių metalų liejinus, o taip pat buvo išradęs ir bronzą. 1000 metais prieš Kristaus gimimą vietoj bronzos pradėta vartoti geležis. Tada jau buvo žinomi gana tobuli liejinimo būdai.

Pasirodo, kad karalius Sargonas 2-sis, kurs gyveno 700 metu prieš Kristų, turėjo 176 tonas tiksliais kubais išlietos geležies. Tais laikais pažino ir plieną. Egipte mokėta pjauti ir grežti labai kietus akmenis. Tam reikėjau būdavo pagaminti variniai pūtkiajai, kurių dangalium itvirtindavo korundo gabalėlius. Skyklėm grežti vartodavo tikrus deimantinius grąžtus. Tokiais instrumentais galėjo apdirbti ligi 2 metrų storumo akmenis luitus. Dabartiniai modernieji grąžai ir pūtkiai egiptėnų visai nenustebintų. Darbo ėga tada buvo tap pat pigi, kad su ja negalėję konkuruoti jokia mašina. Senųjų egiptėnų inzinierijai buvo ir miklius matematikai. Tyrinėjimai liudija, kad statant didžiulias piramidės buvo padaryti tikslės

ni apskaičiavimai, negu mūsų laikais.

Egiptėnai savo mokslą sėmė tikrai iš patyrimų. Graikai pradėjo taip asidėti teorijai, kad kartais jie apleisdavo ir praktką. Nors ir graikų nuomonė buvo tokia, kad mašinos nereikalingos, vis delto tais laikais suinkami keijiamieji karnai ir įvairūs kiti frankiai. Ais tokratai turėjo žadinamuosius laikrodžius, kurie buvo varomi vandens jėgos ir kurie ėjo labai tiksliai. Didžiuosius miestuos buvo ugnegešių komandos, kurios turėjo net dviejų cilindrių švirksčius.

Senovės inzinierij gabumas irodo ir tai, kad jie jau prieš keletą tūkstančių metų iškaskė kanalą, kurs jungė Nillo upę su Sueco ilanka. Didžiųjų sunkumu sudarė laivų statyba, nors 80 — 100 metrų ilgio laivai nebuvo retenybė. Buvo žinomi ir sausieji dokai. 300-siais metais prieš Kristų pradėtos naudoti akmeninės anglys, o 100-siais metais po Kristaus buvo jau žinomi keli žibalo destiliavimo būdai. Tai gi žibalo pramonė jau turi apie 2000 metų amžiaus.

namelis, kuris vadintas Mickevičiaus vardu, nes, esą, jame gyvenęs ir kūres A. Mickevičius. Sis namelis prieš kurį laiką buvo labai aršų ginčų objektu. Vieni irodinėjo, kad jis neturi tokios reikšmės, kuri jam skiriama, o antri — kad jis yra paminklinės vertės ir jo nereikia griauti. Tų ginčų dėka šis namelis išilalkė ligi šios dienos. Mickevičiaus namelis, stovėdamas beveik viduryje Mickevičiaus gatvės, trukdė normalų ta gatvę susisiekimą ir kenkė tos vietos bendram vaizdui. Todėl Kauno miesto savivaldybė nutarė, kad šis namelis — laužas būtų nugriautas. Ji nugriovus, Mickevičiaus gatvė bus sutvarkyta.

NAUJI GEENROLAI

Pulkininkai Ciapas, Zaskė Zvičius ir Sprangauskas pakeiti brigados generolus.

I brigados generolų laipsnius juos pakėję Justo Paleckio vyriausybės. Pastebėta, kad Zaskėvičius yra „Lietuvos Žinių“ bendradarbis, savu laiku buves rikiuotės skyriaus viršininkas.

KLEBONIJU ZEME IR GYVULIU SKERDIMAS

Lietuvos vyriausybės paskelbė griežtą įstatymą žemės ro formai. Einant tuo istatymu bus konfiskuojami visi didesnieji ūkiai be atlyginimo, ypač gi bažnytiniai ūkiai, kurių žemė bus padajinta bedemiams.

Istatymo smulkmenas vyriausybės kiek suvejinno pla tesniais paaiskinimais, bet daugelio didesniųjų ūkių savininkai pradėjo skersti savo gyvulus. Del to paskelbtas griežtas draudimas skersti gyvulus be valdijos leidimo.

Milijonai žmonių be Tėvynės.

(Tąsa)

Nansenui teko rūpintis ne vien tik rusais pabėgėliais. Po Didžiojo karo Turkijos, kaip Vokietijos sąjungininkės, teritorija buvo žymiai apkarpyta. Daug žemių gavo Graikija. Tarp kitko, graikai buvo užėmę ir Maž. Azijos vak. pakraščius palei Viduržemio jūrą, Smirna ir jos apylinkes. Paėmus valdžią Kemal Pašai (A. Ataturkui), turkai pradėjo prieš graikus karą. Ka, kas buvo nepasiekiamas, nuožmus. Nors graikai ir labai stengėsi, bet prieš skaičius turkus atsilaikyti nespėjo. Turakai, rugėję graikus, 1923 metais iš savo krašto išvarė visus graikus. Daugelis graikų Maž. Azijoje gyveno jau tūkstantmečius: jų protėviai čia buvo ašikės dar senovės Graikijos žydėjimo laikais, kai graikai kurė čia savo miestelius. Tuo būdu visi tie singuliariai dauginami graikai čia Maž. Azijos pakraščiuose, buvo ne tik tėviškė, bet ir tėvynė. Bet jie visi, daugiau kaip 1 1/2 milijono, turkų buvo išvaryti. Visi tie graikai, žinoma, vyko Graikijon. Bet čia juos visus suapimti ir aprūpinti buvo nepaprastai sunku. Čia vėl padėjo Tautų Sąj. Nansenui ir jo steigtajam pabėgėlių tvarkymo biurui darbu buvo iki kaklo.

Beveik tą patį reikia pasakyti ir apie armėnus. Tik gal but toks skirtumas, kad armėnų laiva turkai jau keletą kartų beveik tikra to žodžio prasme skėrė. Kur karėms po didelių skerdynių nelaimingų armėnų tautos bėpajikdavę tik likučiai. Po Didžiojo karo vėl įvyko nuožmūs armėnų skerdynės, nes armėnai kūrė gilius ir tautų pavyzdžiu taip pat norėjo išsikvoti savo tautai daugiau laisvės. Saugodamiesi nuo paskerdimo armėnai lėgo į kai kurias vasvybes. Nemažas jų skaičius atbėgo į Prancūziją, Siriją ir kt.

Toliau galima būtų paminėti daug pabėgėlių, bėgusių iš savo tėvynės dėl politinių ir rasinių persekvojimų. 1923 metais paėmus Italijoje valdžią fašistams, daug antifašistų, demokratinių ir tikinimų žmonių, liudiamų persekvojimų, iš Italijos pabėgo

(daugiausia Prancūzijon). Italai demokratai, gyvendami Prancūzijoje, kiek sątygos leido, stengėsi kovoti su fašistų režimu jų tėvynėje, Italijoje. Jų dalia gyvena išrentiems iš tėvynės nepavydėtina.

Čia nors dažnai galima būtų paminėti ir žydus, kurių gana nemaža iš Vokietijos, išgalejus čia nac. socialistams, pabėgo į gretimas valstybes ir Palestiną.

Pilietinis Ispanijos karas taip pat davė nemažą pabėgėlių. Nors gen. Franko, jamė es valdžia, ir paskejbė pabėgėliams tam tikrą amnesiją, tačiau vis dėlto ne visi pabėgėliai ta amnestija galėjo pasinaudoti ir taip gana daug ispanų pabėgėlių — respublikonų ir šiandien dar galime užikti Prancūzijoje, kur jie, gyvendami ištremiti iš tėvynės, taip pat dažnai turi nemažą skursti. Pilietinio karo pabaigoje iš viso ispanų pabėgėlių bua apie 1 mil. Kiek dar ispanų be tėvynės tebėra šiandien, tikslų žinių nėra.

Čia visai neminėsimė tų valstybių, kur dėl vienokio ar kitokio režimo yra buvusių priverstų emigruoti užsienin daugiau ar mažiau gyvent. Demokratiniai kraštai pabėgėlių iš savo tėvynės visai nežino; pabėgėlių daugiausia yra iš tų kraštų, kur yra isigalėjęs kietas režimas, dažnai imis persekiojti kitai manančiuosius.

Ir šiai šiandien vėl gyvenamo laikais, kai žiniai tukstantų žmonių turi apiešiti savo namus ir bėgti svetur prieglobsčio ieškoti. Parasyti tie žodžiai skamba paprastai. O iš tiesų dažnai tai yra tragedija, skaudi tragedija. Norint geriau ją suprasti, reikia išsijausti, reikia gyvenimiškai pagalvoti. Juk dažnam prisėina pakilti šeimą, artimuosius — tėvus, vaikus, žmonas, vyrus ir t.t. Kiek čia skausmo, kiek kančių. Ir visa tai tik todėl, kad žmogus žmogui per tukstantus kulturnos metų dar neįsmoko būti žmogui, bet, anot romėnų priežodžio, vilkas tebėra.

Šis karas milijonus žmonių jau išbloškė iš jų tėvynių, o milijonus dar išblaškys. Iš „N.“

Kaip Lietuva neteko Nepriklausomybės

Perspaušdiname čia vieno žymaus Lietuvos amens pareškimą Amerikos dienraščiui „Naujienoms“ kaip kurias svarbesnes vietas apie tai, kaip Lietuva vedė derybas su Sov. Rusija, kaip buvo susitarta, kaip žygavo raudonarmiečiai i Lietuvą, apie Smetonos ir kitų aukšų valdininkų bėgimą ir t.t. ir t.t. Šitas asmuo, kuris davė „Naujienoms“ savo pareškimą išvažavo iš Lietuvos birželio 18

dieną. Vadinasi jisai maė viską, kas dėjos i Lietuvoje per tas 3 dienas. Jis išvažavo iš Lietuvos po to, kaip jau viskas buvo Lietuvoje apsitvarkytą. Jis dabar gyvena Šiaurės Amerikoje.

„L. Aido Br.“ Redakcija

TAUTININKŲ VYRIAUSYBĖ ŽINOJO KO MASKVA REIKALUJA IS LIETUVOS.

Bet kokį viltis, — pasako-

Kaip dvarininkės ieskojo elgetu sau uz vyra

Kaip žinia, Lenkijai subliuzkus, i Lietuvą subėgo daug tautuolių ir dvarininkų. Bet gyvenant Lietuvoje, jems yra labai svarbu ignauti Lietuvos pilietybe. Kadangi Lietuvos pilietybės igijimas yra labai svaržytas, be ko kjo, už pilietybės sukčiimą galėjo būti imamas didelis mokestis, tai nekurios turtuolės pasiryžo pilietybe isigyti lengvesniu būdu — vedybomis, nes pagal isaimą moteris, isiekėjusi už Lietuvos pilietybę, automatiškai igyva Lietuvos pilietybe.

Taigi, dvarininkė de B. igai neįlaukusi pasiryžo tokiu būdu igyti pilietybe ir sutaupyti bereikalingas išlaidas. Ji susirado vienoje prieglaudoje 80 metų amžiaus senelį, kuris suleko ją vesti i tam tikrą vienkartinį pinigais atlyginimą. Vedybos ivyko tyčiai, ramiai. Abu prėmė moterystės sakramentus prisiekdami vienas kitą mylėti ir užlaikyti, o kunigas gerai žinodamas veidmanyste Dievo vardu juos pažajimio. „Jaunieji“ abu patenkinti isėjo iš bažnyčios, kiekvienas širdyje jausdamas pasitenkinimą ir laimėjimą. Vienas laimėjęs dvarininkė, kitas — pilietybe. Bet kaip greitai peržengė bažnyčios sienę, taip greitai prasidėjo nesutikimai. Senelis visą savo amžius unkią dirbes ir varge gyvenes staiga likes dvarininkės vyru pasijuto galingsnis. Jis omė reikalaui, kad „žmona“ padariusi priesaiką ją ir pildytų — mokėtų mėnesinę pensiją bent po 100 litų.

Tada „žmona“ kviečia savo „vyra“ pas save, saiko, atvažiuok ir gyvenk, čia gausi visą šiaikymą — nereikės skursti. Bet „vyras“ su tuo pasiūlymu nesutinka ir iskelia „žmonai“ civiline byla reikalavimas isiaikymo. Byla per apylinkės ir apygardos teismus pasiekė Vyriausią tribunolą.

Tribunolas bylą galūina užbaigė „vyru“ priteisdamas is „žmonos“ po 30 litų per mėnesį.

Dar tai bylai nesibaigus, kita dvarininkė sukėlė panašią sensaciją. Viena turiga tenė tokiu pat būdu, kaip pirmoji, panorėjo igauti pilietybe. Ji susirado sau vieną vyrą kuone elgetą ir jam „prisipiršo“. Elgetai tokia vedibynė kombinacija — likti dvarininkės vyru — patiko. Jis miejai atliko vedybines apeigas ir rengėsi pradėti „šimyninį“ gyvenimą. Bet čia i vyko nelaimė. „Jaunoji“ vos spėjus istekėti tuojau susirgo ir netrukus mirė banke pajikdama apie 100 tukstantų litų. Pagal isatymus, vyrui po žmonos mirties tenka vienas ketvrtadalis jos turto. Tuo būdu tam elgetai tenka 25 tukstantai litų.

Atsiranda jaunosios gimines. Jie nenori našijui turto dalies užjeisti ir veda derybas. Jie prašo, kad šis nuo savo daliesatsakyty, arba bent sutiktų pajimti mažesne daji. Našlys su tais pasiūlymais nesutinka ir reikalauja, kaip tikras dvarininkas, pilnos dalies..

ja minėtas asmuo, — kad Lietuva galės išlaikyti nepriklausomybę, atpuolė po to, kai i Maskvą nuvyko ministrų Tarybos pirmininkas Merkys. Jam, o taip pat užsienio reikų ministeriui Urbšuii Maskvoje buvo aiškiai pasakyta tai, ko dėja Merkys grįžes i Kauną, nedrisko pakartoti. Tiek Merkui, tiek Urbšuii buvo žinomi Sovietų Sąjungos planai, bet jie tuos planus sėpė nuo žmonių. Net dviem atvejais kalbėdamas per radio Merkys pasakė, kad Sovietų Sąjungos kariuomenė, išskyrus Lietuvos nepriklausomybės gynimo, nekurini kitokių tikslų. Merkys tvirtino, kad derybos Maskvoje ėjusios labai draugiškoje dvasioje, nors jis žinojo, kad tose derybose buvo pajaidota jo atslovaujamos valstybės nepriklausomybė.

Taigi, kas čia pasakyta, Lietuvos Smetonos vyriausybė jau žinojo, ko Sov. Rusija reikalauja. Merkys grįžes iš Maskvos net per radio kalbėjo ir tvirtino, kad Sov. Rusijos tikslas tik apginti Lietuvą ir tuo ramino žmones. Tuo tarpu Maskvoje jau buvo viskas parengta, kad raudonarmiečiai turėtų laisvą kelią Lietuvon.

NIEKAS NEŽINO, KIEK LIETUVOJE YRA RAUDONOSIOS ARMIJOS.

Jeigu Sovietų Sąjungos kariuomenė būtų buve isaktya, — tesja savo pareškimą, — vykdyti tik tą vieną Lietuvos okupavimo uždavinį (apginti Lietuvos nepriklausomybę — Red.) tai savaine supranama, kad tam nebūtų reikėję puse milijono kariuomenės, dviejų tukstantų tankų, tukstantų lėktuvų ir bombonešių, nesuskaitomos daugybės mechanizuotų dalinių. Aš isvykau i trečią dieną o rusų kariuomenės dalinių žygavimas dar nebuvo baigiesis. Rusu kariuomenė ėjo ne plentais, vieškeliais, bet ir sunkeliais. Galite isivaizduoti, kaip atrodė Kauno gatvių meksafatas po to, kaip Laisvės Alėja praėjo kelijatas šimty, i vairaus didumo tankų. Kauno gatvių grindinis, kuriuo žygavo rusų kariuomenė, buvo panašus i armą. Net stulpai, kur buvo isvaryti. Lyg ty čia tonis birželio dienomis Lietuvoje nebuvo lietaus. Viskas buvo išdžiuvę. Todėl pėstininkų rajtelių, artijerijos mechanizuotų vėžimų ir gurguolės traukimai kėlė tokius dulkių debesius kad vėliau, pievos, dirvos ir.

(Nukejta i 4 puslap.)

Dienos pries ginima.

(Iš romano „Tylis Vasaros“)

(Tąsa)

— O tu žūrėk, ką savo pano sėj turil — klistėdama nuo krosnies suriko bobuė ant jo, o mane vėl klausė:
— Prie komunijos prijėtis?
— Prijėtis.
— Dirmavotas?
— Dirmavotas.
— Skapijerius turi?
— Turiu.
— Rožinėty?
— Turiu ir ji.
Raukšlė ame jos veide nušvito pasitenkinimo žypsena. Išėjusi ranką i gilją siono prakirpą, išraukė iš ten suvalkio tą surio gabačėli ir padavė man.

— O kaip vyresnjesiems sakai, — paklausė švelniau, — tamsta ar tu?
— Tu.
— Taip negalima! — spragtelėjo ji, staiga vėl supykusi.
— Kas per kjauliškumas!
— Mūsų krašte visi sako tu... — teisinausi.
— O mūsų krašte visi sako tamsta!
Nusisuko i sieną ir kiek pažiurnėjusi vėl atsikusko.
— Kieno krašte dabar esi?
— Paklausė.
— Jūsų...
— Tai ir sakysi taip, akip mes!
Jonas vėl nusijuokė ir patarė:

— Sakyk, tamsta kjauliel!
— Ak tu, nedorėjil — pašoko bobuė, ir sugriebusi kratikli, paleido i ji. Jonas kvatodamas movė pro duris. Išėjau ir aš lauk.
— Padėsi man šeris? — paklausė Jonas besitypsodamas.
— Gajiu, — sujikau.
Kluone jis patiesė ant laito rezgines, paėmė grėbi ir, tapšendamas šiaudus i gabanas, paklausė:
— Tėvą turi?
— Turiu.
— Motina?
— Turju ir ją.
— Turju ir broj ir seseri.
— Aha, — tarė jis, baigdamas glėbiuoti šiaudus. Paskui užvėrė virve už rezginių atlanko, užsiverė našią ant pečių ir taisydamasis kaip patogiu, pasakė:
— aš — niekot
Parnesė ir padaline ėdesi gyvuliams, nušjom i trobą. Se-

nosios Rozalijos pyktis buvo jau praėjes ir ji vėl sėdėjo sau ant krosnies, snausdama ir poteriaudama. Jonas ivėrė pa galikš i apšutintų pečių usėko qsas ir atsikusko i mane:
— Na, i mk už ano gajo.
Pats paėmė už pirmojo, vie na ranka nešė, antrąja atida rinėjo duris. Aš gi laikiau pa galikši abiem rankom ir, persikreipęs iš sunkumo, vos spėjau paskui ji. Paskui man teko rankos keisti, ir aš persikreipiau i kitą soną. Gajop apžergiau pagaikščio galą raitas, pa silėnkiau i priekį ir taip ijojau i tvartus. Jonas, dalindamas karvėms pelus, sumurmėjo:
— Silpnas dar tavo klynas. Man pasidarė gėda ir pikta.
— Užaugsiu ir aš kada nors, — tariau su kartumu.
— Žinoma, — nusijypojo jis, — tik dar visokios rūgš-

ties duoną teks paėsti...
Per tursamiegi jis nusikabi no nuo sienos armoniką ir taip užplėšė pasiulpolke, jog beužgęs šeimnininkas šokte išsoko iš lovos.
— Ar tu ten negali... vieno džiau... — sumurmėjo jis nepatenkintas.
— Visiškai bjesui pasidavė, — atsijlepė nuo krosnies bobuė.
Tada Jonas staiga pradėjo visiškai tyliai. Keista buvo klausyti, kaip sutemose liurle nimas tilsa, gesta ir lyg skendėja kažkur, tai vėl pasigirsta bet toks tylus, toks liūdnas... Tarytum toji, toli galulaukėse lydi numirėli ir lyg gieda, lygr auda, tai vėl lyg gūžiai sužija medžiai ir dusliai dunda boerjama ant grabo žemė... Troboj visi klausėsi net sulaike kvapą, o bobuė prāvirkio.

(B. d.)

(Atkelta iš 3 pusl.)

jose žaliuojantis vasarą buvo panašus į Sacharos tyrus. Laukai buvo apsidengę pikais dulkių klodais. Rusų kariuomenė inanti iš rytų ir vakarus, į Vokietijos pasienį, pakeiči užėmė visus miestus ir miestelius, visus daugiau ar mažiau turinčius strateginės reikšmės punktus.

RUSAI PIRMIAUSIA UZEME BANKUS.

Kaip tik pasiekė raudonarmiečiai Kauną, tai tuojaus buvo pastatytos sargybos tijos kiekvieno banku. Pačia pirmą dieną buvo paimti raktai iš tokių istaigų, kaip Ukio bankas ir kitų. Valdinėse istaigose, išskyrus vieną kitą, darbas ėjo kaip ėjes. Ten ir sargybos nebuvo statomos. Svarbiausia buvo kreipiama dėmesio į bankus. Be to sargybos buvo pastatytos kiekvienoje Kauno miesto sankryžoje. Čia tuojau buvo pastatytos ne tik karių sargybos,

bet ir tankai. Pavyzdžiui, ties Kauno geležinkelio tiltu, abipusiai, buvo pastatytos armotos, kurių tutas buvo nukreiptos į Vokietijos puse. Tas pat buvo padaryta ir ties Kauno geležinkelio stotimi.

IEJUS RUSAMS, NEBUVO JOKIU EKSCESU.

Iėjus rusų kariuomenei jokių ekscesų nebuvo. Tik senajame mieste būrys studentų išvaikė susitejkusius žydus, kurie sveikino pražygiuojančią rusų kariuomenę. Studentams atrodė, kad toks elgesys yra išdavikiškas ir todėl jie, neteke kantrybės, rusų karių akyvaizdoje, net buvo priversti pavartoti lazdas. Šiaip jau, rusų kariai, palyginti, elgėsi korektiškai. Jie žygiavo ir žygiavo dainuodami rusiškas dainas. Pirmomis okupacijos dienomis rusų kariuomenės reikalams buvo sekvstruojami namai. Netrukus buvo užimti Pažangos rūmai ir pavadinti komunisto

Poželos vardu. (Pažangos rūmai neseniai buvo pastatyti Lai svės A1. kur buvo visas tautininkų štabas: čia laikraščio redakcija ir kitos tautininkų raišinės. Jie vadinosi Pažangos rūmais o dabar pavadinti Poželos vardu, to Poželos kuri tautininkai sušaudė tuojaus po perversmo drauge su kitais trijais komunistais L.A.B. Red.) Be to, tiems patiems reikalams buvo užimti tautininkų studentų namai ir panašios patalpos. Pavyzdžiui, buvus užsienio reikalų ministeris Urbšys net dviems atvėais buvo išsmestas iš buto. Pirmą sykį jam buvo isakyta išsikrausti iš valdiškų namų, kuriuose jis turėjo butą. Tada jis persikrauste pas savo žmonos tėvus, Mašojus. Bet kitą dieną ir iš čia jiems teko išsikrausti, nes Mašojų namai buvo paimti rusų kariuomenės reikalams. Tada Urbšys išsikraustė į Kačergine, netoli Kauno.

Bus daugiau)

Pp. Sangajai susipraste lietuviai; ponis Sangajilnė jau rugpiūčio 31 d. lietuviškojo parngimo scenoje dalyvaus.

DARBAI NESUMAZEJO, TIK GYVENIMAS PABRANGO.

Rio lietuviai nenusiskundžia darbų sumažėjimu. Visi dirba kaip pirmiau; kaj kurie biznieri džiaugiasi, kad net pagerėje laikai. Tikia jaučiamas pragyvenimo pabrangimas, ypač maisto produktų. Tik prasidėjus karui čia veikė maisto kontrolės komisija, bet pastaruoju laiku ji tapo panaikinta ir, kaip matai, pradėjo kilti kainos.

P. JONO PETRAUSKO DIRBTUVE PROGRESUOJA.

P. Jono Petrausko medžio dirbinių dirbtuvė, kuri gamina braziliškas idomybes, yra vienatinė tos rūšies visame Rio de Janeiro. Karui prasidėjus teko jai pergyventi krizę, nes tokių daiktų pareikavimas buvo labai sumažėjęs. Kiekvienas tų daiktų prekiautojas visų pirma norėjo iškvi savo turimus rezervus, todėl naujų užsakymų dirbtuvei nebeduodavo. Bet šį krizę neišgytėsi. Nors ir nebe toks didelis turistų skaičius įanko Rio de Janeiro, bet ir netruksta jų. Apjamai šių prekių išeina žiniai mažiau, bet ta tai labiau atsilepė didžiosioms Paranos dirbtuvėms, kurios, būdavo, didejiškiekiais atgabendavo į Rio savo įdirbinius, o dabar joms nebeapsimoka mažą pareikavimą kiekį siųsi. Dejei to mūsų tautiečio Jono Petrausko dirbtuvė pradėjo progresuoti, nes visi pirkliai pradėjo tos rūšies prekių įsiskolį vjeioj, kuri nors ne po daug perka bet

nuolat ir kainomis be konkurencijos.

BROLIU GIRNIU DIRBTUVE SMARKIAI VEIKIA.

Brolių Girnių avalinės dirbtuvė didžiausia tarp Rio lietuvų. Karo krizės ji dar nepažino. Nors odų ir kiškių reikmenų kainos įskarto buvo pakilusios, bet jos neatsilepė šiai dirbtuvei, kadangi savininkai turėjo nemažą prekių rezervą, o vėliau, ir odų kainos atslūgo. Rinka šiems išdirbinams nesumažėjo, nes apavas visiemis reikalingas, o ypač pigesnis, kuri gamina brolių Girnių dirbtuvė — su guminiiais padais.

Si dirbtuvė pasižieka ir toliau lietuviškiausia, nes jod daugiau dirba lietuviai. Brolius Girnius teisingai galima pavadinti lietuvių batsiuvų patronais. Kas tik darbo neturi ir kreipiasi į jį dirbtuve, tuojau suranda ir amato nemokėdamas įsmoksta.

Visuomeniniams lietuvių reikalams broliai Girniai visados duosnūs.

GRAZI ZIEMA — SORVETININKAMS NENUOSTOLIS.

Rio de Janeiro nemažai yra sorvetininkų lietuvių. Paprastai jų visas pejas vasaros metu, o per žiemą tenka arba uždaryti biznis, arba dėl propagandos lajkyti. Tačiau ši žiema, kaip girulė, neduoda nuos olij. Sambesnieji, kaip Pranas Dutkus. Stasys Dutkus ir k. išsiverčia tiek, kad apmoka visas išlaidas ir tuoj pragyvenimą. Gal tik rugpiūčio mėnesi prasidėje lietai daugmėni pakenks šiam biznui. Be mūsų sorvetininkai nebenuostolima, nes pavasaris už durų.

Rio de Janeiro Lietuviu Kronika.

RUOSIAMAS LITERATINIS PAMINEJIMAS.

Lietuvių Katalikų Komitetas drauge su L.B.S. „Vilnis“ ruošia rugpiūčio 31 d. kun. Juozo Janijonies literatinės darbuotės paminėjimą. Šio vakaro programą sudarys vien tik Jubilato kūrinių. Scenoje bus suvaidinta 3 veiksmų vaizdas iš liks artistai — mėgėjai režisierio, o ir bus deklamuojami poetiniai kūriniai. Programą atliks artistai — mėgėjai režisieriant pačiam autoriui.

Tas pats Lietuvių Katalikų Komitetas drauge su L. B. S. „Vilnis“ rugsėjo mėnesi ketina išleisti literatinės Jubilato darbuotės paminėjimui „Tau

tos Vilnjes“ 2 nr., kurio turini sudarys parinkti Jubilato raštai.

GEDULINGOS PAMALDOS UZ A. A. PETRA JONUSI.

Rugpiūčio 6 d. buvo atliktos gedulingos metinės pamaldos už a. a. Petrą Jonušį Sv. Dvasios koplyčioje, prie Lapos. Mįšias su Liberum atgiedodo kojonijos kapelionas kun. Juozas Janijonis, o po visam pasakė pritaikintą pamokslą, kuriame iškelė vėlionies nuopelnus kaip visuomeninko. Vėlionis yra buvus L. B.S. „Vilnis“ kūrėjas ir visą savo gyvenimo atsidėjęs visuomenės darbuotojas.

Pamažose dalyvavo vėlionies nashė su vaikūčiais ir šiaip gražus lietuvių būrys.

LIEUVOS KONSULATAS VEIKIA.

Lietuvos Konsulatas Rio de Janeiro veikia kaip veikęs. Garbės konsulas p. E. Mobergas atsiklausė Brazilijos Vyriausybės, kaip ji žūri i dabartine Lietuvos padėti ir gavo atsakymą, kad Sovietų okupacijos ji nepripažista, todėl oficialės Lietuvos istaigos gali laisvai veikti ir toliau.

VIENA SEIMA DAUGIAU.

Neperseniai apsigyveno Rio Sangajų seima, persikėlusi iš Porto Alegre. Ten turėjo baltą taisyms dirbtuve ir čia tuoj pačiu amatu pradėjo verstis. Sangajų dirbtuvė yra ruo Prof. Gabiso, 230-A.

Milziniski Francijos nuostoliai siame kare.

Nors mūsų fronte truko trumpą laiką, bet Francijos nuostoliai siame kare labai dideli. Tose vietose, kur ėjo susikirtimai, smarkiai sugriauti miestai, susprogdinti tiltai ir keliai išrausti. Prie Liuksemburgo rubežiaus, kur mūsų truko kelias dienas, visi apylinkės kaimai smarkiai nukentėjo, o Vouziers miestelis ypatinai. Praneša, kad ir Verdunas liko visiškai sugriautas, lygiai taip pat, kaip ir 1917 metais, nors ten susikirtimas buvo visai trumpas. Sumaikinto turto nuostoliai dar neapskaituoti, bet spėjama, kad sieks šimtus milijonų dolerių vertės. Ypatinai skaudžiai nukentėjo krašto gyventojai. Mūsų šiam artinantis daugelis gyventojų bėgo Francijos gilumon pajikdami visą savo turtą.

Apie dešimtis nuosimčių visų Francijos gyventojų buvo pabėge, kas sudaro 10 milijonų žmonių. Jų tarpe didžiausias skurdas ir ligos. Kiek jų buvo nuo ligų ir priešokulų, nėra tikrai palirta. Spėjama, kad iš viso Francijoje žuvo 1,500,000 žmonių, i skaitant sužeistuosius ir dingusius be žinios. Su prantama, didžiąją užmuštųjų irs užėjusių daji sudaro kareiviai. Kejetas pulkų liko visai sumaikintų, o iš 109 pulko ilke tik 300 karių, keturių dienų laikotarpyje.

Francijos imperija liko sugriauta, pati Francija pavergta fašistų. Francija, ta tvirtiausia demokratinė šalis pasaulyje, kelių savaičių laikotarpyje liko išniekinta ir pavergta.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS
MIGUEL OCOUGNE
R. 15 DE NOVENBRO, 193 sobreloja Tel. 2-6393.
S. PAULO
Daro vertimus iš visų kalbų ir paruošia visokius dokumentus, kaip antai: cart. profesional, carteira de identidade.
KALBAMA LIETUVIŠKAI.

Dr. A. Jazara Snege
(Maskvos gydytojas 1914 m.)
Vidujiniu, veneriniu ir moterišku ligu specialistas, chirurgas.
Ligonius priima nuo 9 iki 12 ir nuo 3 iki 7 val. vak Ladeira Porto Geral, 12, salcia 4 ir 5,
(Kampas rua Boa Vista ir 25 de Março)
Gyvenamoji vieta ten pat 5 andar Tel. 2-5068

LABOLATORIJA — MEDICINIŠKAS IŠTYRIMAS
(Nugarakaulio, smegenų, kraujo išlapumo ir išmatų) Tikras ir geras
Dr. A. KANDIA IR M. KOGANO
Rua Barão de Itapetininga 242, 3 aukštas.
Priėmimo valandos nuo 9-11 ir nuo 3-6. Sokmadienį nuo 10-12 val. Tel. 4-0218. Kalbama rusiškai, lenkiškai ir vokiškai.

DANTU GYDYTOJAS JOSĖ LEVKOVICH
Rua Silva Pinto 264 (antigo 46) Bom Retiro. Atsižvelgdamas į sunkų laiką nutarė sumažinti kainas už dantų gydymą ant pusės kainos, kaip antai: ištraukti dantį be skausmo 5\$000; plomba cidabro porceleno 8\$000.
Kalbama lietuviškai, rusiškai ir lenkiškai.

VOKIECIŲ FOTOGRAFIJŲ ISTAIGA
"BERNARDO"
Isteigta 1890 metais
Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė pavidinime, o taip pat ir su dais.
Darbas greitas sąžiningas ir pirus. Vyksta įnamus fotografijų reikalais. Dar fotografijų naujas.
Arthur Schamid
Rua São Caetano 447 (senas, 103-111 S. Paulo) Telefono 4-5578

Lietuviska Vaistinė José Paulino
Rua José Paulino 483, Tel.: 5-6307
Parduodmi pigiausiomis kainomis įvairūs vaistai ir parfumerijos dalykai vietiniai ir užsieniniai. Be to, prie vaistinės isteigta Vegetarinė labolatorija ir parduodami vegetariniai vaistai „Chavantes“
Priima ligonius uz dyka nuo 4 iki 6

SKILVIS IR KEPENYS

Moderniškas, greitas ir tikras gydymas skilvio ir kepenų specialisto

Be operacijos

Adurini skausmai, skilvio išsiplėtimas, protinis nusilpnėjimas, sifilio ligos, skilvio uždegimas, rūgymas, skilvio votys, įvairūs diegliai ir kitos ligos gydoma BE OPERACIJOS, įvairios Moterų ligos gydomos ir BE OPERACIJOS, tik su inžeksonais. Jei sergi, tai šiandien pat kreipkis pas

DR. PAULO LICARDI

Medikas Operatorius Santa Casa

Priėmimas nuo 11 iki 12 ir nuo 15 iki 19 val. vak. Gyv. vieta ir Konsultorija: Rua Silva Pinto, 444

PASTABA: Vyksta į namus bilę kurią valandą dieną, nakti.

DR. A. CANDIA

VENERINĖS LIGOS:

TRIPERIS (Visose stadijose — aštrus ir kroniškas)
SIFILIS. Priėmimas nuo 9 — 12 ir nuo 3 — 7.
Sekmadieniais nuo 10 — 12.

RUA BARÃO DE ITEPETINGA, 242
3 aukštas. TELEFONAT: 4-0218

Kalba rusiskai, lenkiskai, vokiskai.

GALECKO SIUVYKLA

Siūva rūbus pagal naujausias madas iš įvairiausių medžiagų — vietinių ir užsienių. Darbas pagal savo kokybę yra pigesnis, atliekamas šiltingai, diplomuoto siūvėjo Galecko prižiūrimas.

TAD VISI IR SIUVASI RŪBUS GALECKO SIUVYKLOJE

RUA DUQUE DE CAXIAS, 257

Tel. 4-1457

Dr. H. Schechtmann

Santa Casa Gydytojas

Vidujinių ligų specialistas - Bendra Klinika vaikams ir suaugusiems

Ultra - Violetiniai spinduliai

Ligonius priima nuo 8 iki 9 v. ryto ir nuo 2 iki 8 v. v.

Rua da Graça, 248 - Telefone 5-1451 - SÃO PAULO

PHARMACIA ANHAIA

Rua Anhaia, 565 (Bom Retiro) Tel. 5-3551 S. Paulo

Passerini

Farmaceutikas

Kainos pigios Duodami inzesonai

Pirmoji Lietuviška Spaustuvė ir Papelaria

Pan Americana

RUA DA MOOCA, 1721 - TELEF. 3-2056, SÃO PAULO.

Priima ir atlieka visokius spaudos darbus: Notas, Fakturas, Duplikatus, Įvairiausių kartonus. Skaitytas ir t. t. Darbas atliekamas pagal užsakytojo ekon. Be to, galima gauti visokių rašomoju reikmenų: Laiškams popieros ir krautuves. Lietuviai kreipkitės į savąją spaustuvę ir papelariją, nes lietuviame daromos didelės nuolaidos.

Darba paimame iš namu ir jį pristatome užsakytojui.

Kainos pigios. Darbas skubus ir sažiningas

Rua da Moóca, 1721 Tel. 3-2056

SIUVYKLA "ESTAN"

STASIO SLIKTOS

gerai žinoma visiems lietuviams
Rua da Conceição 79-A, Fone:
4-1940 (prie pat stoties Luz)
atidarė naują skyrių — antra
siuvyklą, prie stoties Luz ten
ir gyvenamas butas

RUA DA CONCEIÇÃO, 11

Lietuviu Jaunimui

DEMESIO!

Norėdami dėvėti gražiai pasiutus rūbus ir pigiau negu kitur — tik pas Paulo Ambrozevičių, kur darbas atliekamas sulig naujausių madų vyriškų ir moteriškų.

Lietuviai, išnaudokite laiką sekmdieniais ir vakarais. Užsikit ir išsirinksite, nes darbas atliekamas neblogiau kaip São Paulo centre, bet daug pigiau

Taip pat yra gražus pasirinkimas moderniausių medžiagų

PAULO AMBROZEVICIUS

R. Ciclamas, 52

V. Bello

Daržai ir Ukiai

Netoli stoties Carvalho de Araujo suburbio Central do Brasil, parduodame geriausios žemės daržams ir nedidelėms ukiams. Žeme apaugusi mišku. Yra pakankamai vandens. Žemės kaina — tik 300—400 reisų kvadratinis metras. Geri keliai ir artį esančios stotys duoda galimybę užvesti paukščių ukį, verstis daržinyste, kito tokio kulturo auginimu ir įrengti poilsio namus

50\$000 Savininkas. Cia de Agri. Imigração e Colonização. Pardavimų Rastine: Rua José Bonifacio, 98 Tel. 2-7549 S. Paulo, Sekmadieniais ir šio kiodieniais įstiva savaitė galima teirautis vietoje krautuvelyje prie Carvalho de Araujo stoties pas ANTONIO KRISTEN Traukiniai į stoties Norte kaina: 7,54; 9,05; 10,04; 11,10 12,14; 14,30.

Sklypai nuo 10,000 metru Iregistruota nr. 45 iš 10 išsimokėjimui pradėdant nuo -12-38 trečioje apylinkėje.

LIETUVIŲ AIDAS BRAZILIJOS

XI Aro - metai Săo Paulo, Rugpjūcio - Agosto 17 1940 Nr. 33

Kas naujo kolonijoje

ZADA VYKTI UKININKAUTI

Pas aruoju laikui, pasunkėjus gyvenimui mieste, daugelis lietuvių galvoja apie žemės ūkį, kur gyvenimas pastovesnis ir garantuotas. Šiomis dienomis rengiasi vykti į Rio Grande do Sul Kazys Serevičius apžiūrėti žemių ir išigyti ūkį. Mat, Rio Grande do Sul estade yra geros žemės, tenai kolonizuojasi europiečiai, nes klimatas yra europiejiškas, tad daugeliui europiečių tenai vylioją. Daugelis lietuvių yra apsigyvenę Parana estade, kur žemės taip pat geros, bet viena ten bjoga, kad yra daug vabzdžių, kurie pjauna maletį.

Didesnio masto kolonizacija kaip kolonizuojasi kitos tautos ir apie kurią galvojo ir tiek daug pastangų dėjo draugija „Grūdas“, šiandieną apuoja. Viena, tautų koncentracija vienoje vietoje, draudžiama da bar vietos vadybos isatymais, antra, „Grūdas“, neturėdamas lėšų, prie geriausių norų savo sumanymą įvykdyti nepajėgs. Kaip žinoma, savo laiką „Grūdas“ buvo kreipęs į lietuvių prašydamas paskajos dvidešimti ūkiui užpirti, kur būtų buvę galima kolonizuoti lietuvius. Bet tada Lietuva „Grūdai“ at sakė sausai — nėra pinigų. Vadinasi, gram ir naujagami visai kolonijai reikalui net ir paskajos nebuvo, o kaip ba atodairos pinigų metymas vi sai niekam nereikalingų namų statybai, kaip Parque das Na coes, kurie šiandien stovi laukuose nenaudojami, tai pinigų buvo net ir su kaupu. Tokia, ma; jau buvo politika. Ką pa darysi, taip jau turi būti ir lietuvis gyvendamas Brazilijoje savo jėgomis turi rūpintis ir dirbti ne vien dėl to, kad duos nos kėsnį turėty, bet ir dėl to kad lietuvis dar lietuvių išliktų.

Varpūtis..

NE NUTARTA, O TARTASI.

„Sviesos“ paskelbė, kad per reitą savaite didžiųjų organizacijų atstovai nutarė priimti protesto rezoliuciją prieš Lietuvos inkorporavimą prie Rusijos, ir paskelbė net rezoliucijos tekstą.

Kaip mums yra žinoma, tai jokio nutarimo nebuvo, o tik buvo kalbėta. Jokių rezoliucijų nebuvo priimta, nes tų rezoliucijų projektai buvo ietkti organizacijoms apsvarstyti. Be to, ne visi dalyvavo šiame pasitarime turėjo igaliojimų kalbėti organizacijų vardu, tad negalėjo nieko nei tarti, o tik pasiklaustyti pasiūlymų. „Sviesoje“ paskelbta žinia apie priimta rezoliuciją, kuri, kaip „Sviesos“ sako, pasijusta Brazilijos užsieny reikalų ministeriui, neatatinka tiesai.

MOKIECIU ZINIAI.

Aižo da Mooca lietuvių pa-

togumui, „Lietuvių Aidas Brazilijoje“ parduodamas Garkausko šarutarijoje, netoli lietuvių mokyklos.

GAVOME PASTA IS LIETUVOS.

Šia savaitę atėjo paštas iš Lietuvos, gauta laikraštis ir laikraštė. Vėžiausių okrespondencijų iš Lietuvos išsiųsta birželio 13 dienos, vadinasi, prieš pat ivykčius. Dar ir laikraštė buvo su Smetonos paveiksiais, mat tą dieną Smetonos vardinės, tai visa spauda turėjo aprašinėti jo nuopelnus. Ant rytojaus gi, birželio 14 d. Lietuvoje viskas virsta kitaip.

P. S. Ateinančios savaitės „Aido“ laidoje duosime žinių iš Lietuvos laikraštį jau dabartinėje santvarkoje, iš kurių matysime, kaip atsijiepa apie ivykčius ir naują Lietuvos gyvenimą žymesni Kauno dienraščiai: katalikų „dienraštis“, „XX amžius“, liaudininkų „Lietuvos žinios“ ir „Lietuvos Aidas“, kuris buvo ir paliko valdžios organu.

SAUKIAMI TEVU SUSIRINKIMAI.

Paskelbus Aide, kad mokyklų mokėtis pakeltas be tėvų žinios, mokyklų vadovybė atkreipė i tai dėmesį ir šaukia tėvų pasitarimus. Toks tėvų susirinkimas jau ivyko Vila Bela mokykloje. Manoma, akd ir kitose mokyklose panašiai mokytojai suais i kontaktą su tėvais ir bendrai išsiaiškinti sunkią mokyklų padėi. Tik tai taip dirbant, galima išspresiti sunkūs dalykai.

V. Beila.

ZEMES SKLYPAS VILLA MARIA

Parsiduoda labai gražioje vietoje, prie Avenidos 1.000 mt. sklypas.

Del smulkesniu informaciju kreiptis kasdien Rua da Graça, 607 pas, Juozas Vajaiti.

Atviras Laiskas „Sviesos“ Redaktoriui.

LENGVOJO AUTOMOBILIO STOTI

„Aido“ redaktorius turi labai dideje garbe rašyti ši „Atvirą laikraštį“ Tamsai, Kungė, „Sviesos“ redaktoriui. Mat, mizeriai šios žemės duklei tikrai dideje garbė rašyti laikraštį dvasi nei asabai, kaip Tamsai. Labai esu laimingas, turėdamas progos nors kelis žodžius Tamsai pareikšti. Išvaizdinkite ko kia laimė ir garbė kalbėti su kunigul!

Na, bete ikime prie kalbos temos.

Skaitčiau Tamsos paberius žodžius paskuiname „Sviesos“ numeryje (33) ir negalėjau jokiu būdu savęs iikinti, kad gali būti tiesa, ką Tamsai rašai: iš Tamsos parasytų žodžių atrodo, kad Lietuvoje nebėjiko nei vieno gyvo žmogaus, iškyrus vieną Palecki pagal Tamsos žodžius, atrodo, kad visj tenai žmonės iskami, nukankinti, išludyti. Silpnai sios žemės duklei, prasam žmogui, sunku visa tai suprasti. Taciau, pasikaites Tamsos žodžius tame pašame „Sviesos“ numeryje šė šiame pusapyje, pradėjau iikėti ir daryti išvadas, maždaug tokjas: Jeigu dabartinės Lietuvos vyriausybės žmonės yra tokje, kaip Tamsai, tai tikrai Lietuvoje negali gyventi nei vienas žmogus. Taip atrodo skaitant Tamsos žodžius. Ir štai kodėl. Tamsai savame laikraštyje jau paskelbė iš savo pirmo išlauztas denuncijuojančias žinias prieš tuos, su kuriais tamsai kelis metus dirbai ir rengiais net savo suona mesti, jei tik prisieitų, už bendrus reikajus. Tai lygiai, kaip tas Tamsos ir tamsų šiovintas, garbin tas gabjausias žurnalistas, kritikas, poetas Liudas Gira, kuris buvo karščiausiu krikdemu stipriausiu katalikiškos literatūros šiu, žvalgybos viršiniku, o šiandien jau jos priešu. Tamsai denuncijuojį buvusjus savo bendradarbius neteisingsais prasimanymais — kas ir kokjais keļiais pinigus gauna, kas kam tarnauja ir pn.

Taigi, skaitant štokius Tamsos žodžius laikraštyje, žmogus pradeda galvoti, jei čia esama tokjų falsifikatorių, kurie, išikrujy, net ir geriausią savo draugą gali nekaltai iskusti, tai pradedi tikėti, kad gal ir tenai tokj žmonių pilna, kurie ir karja visus Lietuvos gyvento jus...
Toliau, „Aidas“ negriebė savo kepūrės ir neturi reikajo griebti. Paskaitė Tamsos telegrama iš „Kauno“ mes tik už klausėme, kas tokje buvo, kurie denunciuavo Paleckio vyrjau sybei vietos lietuvių veikėjus. O Tamsai vis dėl to ir šuo kar tu nepasakei aiškjaj, bet vėl kartojti tą pati: prasimanymus, kad klijems pakenkus, ir vi-

su savo sunkju svoriu Tamsai užpuolei „Aido“ redaktorių, atrodo, kad tik jis vienas kal tas už vykius Lietuvoje, ir už tai, kad Tamsai daugiau aigos iš Lietuvos nebegausi kas mēnesi po tūkstantėji. Nes tik Tamsai gaudavai apjinkinjais keļiais pinigus iš užsienio, o ne kas kitas. Kaštini „Aido“ redaktorių dar ir už tai, kad jisai nepadėjo parašo po tą rezoliuciją, kuria atspausdinai savame laikraštyje už Centrą už Grūdą, Porto Alegre Draugija Sviesą ir Rytą. Aido redaktorių nepadėjo parašo po šia rezoliucija dėl to, kad nie kas jo neigalijau. O Tamsai, kaip sakeisi, buvai igaliotas nuo Bendruomenės ir Vyčių taip pat pabėgai nuo parašo ir nepasirašei, nors Vyčiai apie šia rezoliucija tesužinojo tik tada, kada jau ji buvo paskelbta. Taigi, Aido redaktorių nepasirašė po rezoliucija todėl, kad jis neturėjo teisės kalbėti už kitus. Tai viena. O antra — jisai nematė reikajo kjs is i politiką, nes čia Brazilijoje ateivjams draudžiama is atyma is veikti politikoje. Tesirašotie, kas iš politikos duoną turi Tesirašotie, kas kasmet simtais tūkstantjū gaudavo už po litikavimą. Tuo tarpu mes ateivjai valgome Brazilijos duoną čia gyvename, tad šio krasto paređymu ir tvarkos turime laikytis.

Baigiu, ir tikiu, kad Tamsai Kungė, pajiksi mane ramybėje. Dėkingas esu Tamsai už tai kad savo elgesu davė man su prasti, kokiu esama žmogui.
Rejškju tam tikrą pagarbą. Ant. Dutkus.

SUSIRUPINO CIA GYVENAN TIEJI LIETUVIAI.

Iš maskvos pranešta, kad vy su trijų Pabaltijo respublikų ats tovybės ir konsuljaj užsienio didele fregezija Baras ir Cafė niuose nebeveikia nuo rugpjūčio 8 djeos. Taigi, tas pats jie čia ir Lietuvos konsuljat Săo Paulo. Dėl to, kad jau čia nesigaljės. Teirautis vietoje: SANTOS N.O 178.

Redakcijos turimomis žiniomis, Lietuvos Konsuljas S. Paulo dar nėra gavęs jokio pranešimo iš Lietuvos apie uždarymą šios istaigos. Apie tai, manome, bus pranešj visų lietuvių žinjai, kaip tik konsuljas gaus koki parėdymą.

SKAITYKITE IR PLATINKITE L. AIDA BRAZILIJOS.

Lietuvis Kazimieras Alkinis taisyė lengvojo automobilio stoti Villa Zelinoje, Largo São José, prie pat lietuvių baņnydos. Automobilis gražus, patarnauja visokuose reikaluose, kaip vestuvėms, krikštynoms, ekskursijoms ir kt. Tuo tarpu veikia tik vienas automobilis bet trumpu laiku bus nuolatos dji. Automobilio šapos nr. 4-22-41. Gyvenama vieta — QUINTA DA PAINERA, RUA AMPARO N.O 463.

PARDUODAMAS ZEMES SKLYPAS.

Labai geroje vietoje Parque das Nacoes lietuvių ir kitu europiečių apgyventame rajone, ant galvės kampo parduodamas žemės sklypas, kur tik ka, pasistatjus namus, bėje ko kiam bizniui. Teirautis dėl lygu Aido redakcijoje.

PARSIDUODA BATAI DIRBUVE

Labai geromis sąlygomis parduodama batų taisyimo dirbtuvė. Teirautis: RUA ALVO EGYDIO Nr. 676. Santa Anna.

PAPELARIA PAN AMERICANA

Siulo visoms lietuvių krautjvėmis savo išdirbinio sąstuvintu mokyklosm labai geromis sąlygomis. Taip pat galima pirkti fabriko kaina patiselių, rašalo ir kitų rašomų reikmenų. Galima pirkti ir ant duplicatų — ilge- niam laikui išsimokėti.

PARDUODAMAS BARAS — CAFE

Labai geromis sąlygomis parduodamas gerai irengtas ir su didele fregezija Baras ir Cafė. Vieta taip pat labai gera, prie pat Santo André geležinkelio stoties. Biznis geras. Nupirkęs neties. Teirautis vietoje: SANTOS N.O 178.

REIKALINGA DARBININKU

Reikalingi darbininkai i ka bidų fabriką. Rua da Graça 607. Uždarbis geras. Teirautis ten pat.

TEISINGIAUSIA informacija apie pasaulio ivykjy eiga paduoda žinias iš Lietuvos apie ivykjus „Lietuvių Aidas Brazilijoje“.

Nepaprasta Naujiena!

Lietuvių Meno Megėjų Ratelio „Ryto“ menininkai šių metų Rugpjūčio menosio 17 dieną rengia dideli viešą

VAKARA

Bus perstatoma labai idomi i portugalų kalbos versta keturių veiksmų drama „GARBES PLEŠIKAI“.

Pirma sik Săo Paulo mieste ir visoj mūsų kolonijoj. Šis veikalas buvo perstatomas Brazilijos ir Portugalijos žemesniuose teatruose su dideliu pasisekimu. Prašome nepraleisti progos pamatyti šios puikios dramos. Tad, šeštadieny, 17 djeņą Rugpjūčio mėn. visj i Rua da Graça 608. Po valdinimų tesias! šokiai iki keturių valandų ryto.

PASTABA: Sulig patvarkimo Juis dos menos, jaunuoliams neturintiems atštoniolikos metų jėjimas draudžiamas.

Rengėjai.

Frigorifico „Tupy“ José Beinarovitch,

Rua Esequiel Ramos Nr. 594, - Moóca.

Ivairiausiu dešru ir kitu mėsos produktu fabrika. Cia gaminamos dešros europišku metodu, kurios yra grynai lietuviškos, iš šviežių ir geriausių produktu Patariame lietuviams vartoti tik Frigorifico „Tupy“ dešras, nes jos yra geriausios. Savo krautvėse visuo. met reikalaukite šių produktų, kurių kainos pigios ir produktai geri.